

Til:

Storingsrepresentantene

29. januar 2026

NOTAT**Miljøorganisasjonene krever reelle og grunnleggende endringer i norsk rovdyrpolitikk**

Norge står overfor et tydelig internasjonalt krav om å endre kurs i rovdyrpolitikken. Gjennom gjentatte vedtak har Bernkonvensjonens Stående Komite slått fast at norsk ulveforvaltning er i strid med konvensjonen, og at det nå er et politisk ansvar for Stortinget og regjeringen å sikre reelle endringer i både politiske rammer og forvaltningspraksis. Norge risikerer å svekke sin internasjonale troverdighet som rettsstat og miljønasjon dersom dagens rovdyrpolitikk videreføres.

I 2024 konkluderte den Stående Komiteen med at Norge bryter Bernkonvensjonen, og åpnet en formell overvåkingssak (*case-file*) mot Norge.¹ I 2025 fastholdt Komiteen at Norges ulveforvaltning fortsatt er i strid med konvensjonen, og etterlyste tydelige og reelle endringer i ulveforvaltningen.² Begge vedtakene er vedlagt notatet.

Den Stående Komiteen:

- uttrykker sterk bekymring for Norges ekstremt lave bestandsmål for ulv
- anmoder om at bestanden får vokse for å sikre langsiktig overlevelse og levedyktighet
- anmoder om at ulven får spre seg geografisk for å kunne oppfylle sin økologiske rolle
- ber om at ikke-dødelige tiltak og beste praksis for forebygging og konfliktdemping prioriteres
- slår fast at lisensjakt på ulv, begrunnet med konfliktdemping, er i strid med konvensjonen
- oppfordrer til økt innsats for å fremme kunnskap og bevissthet om sameksistens.

Hvilke konsekvenser må vedtakene få for norsk rovdyrpolitikk?

Bernkonvensjonens vedtak må følges opp gjennom politiske beslutninger og endringer i forvaltningspraksis, både nasjonalt og regionalt. Det må foretas en helhetlig gjennomgang av norsk rovdyrpolitikk, slik at forvaltningen av alle de store rovdirene – ulv, gaupe, bjørn og jerv – bringes i samsvar med Bernkonvensjonens krav og standarder.

Som et utgangspunkt foreslår de undertegnede følgende endringer:

1. Bestandsmålene for de store rovdirene må defineres som reelle minimumsmål, og nivåene må heves betydelig sammenlignet med i dag.

Bestandene må være store nok til at artene kan oppfylle sin rolle som nøkkelarter i norske økosystemer, og til å være genetisk levedyktige på lang sikt, i tråd med

¹ <https://rm.coe.int/misc-e-44-standing-committee-final-draft/1680b2bbbb>, avsn. 175-179.

² <https://rm.coe.int/misc-e-2025-45-standing-committee-clean-final/488029d956>, avsn. 216-224.

naturmangfoldloven. Det må være et mål å få artene bort fra status som truet, i samsvar med forpliktelsene etter FNs Naturavtale.

2. Soneforvaltningen må legge til rette for levedyktige bestander av store rovdyr og sunne, velfungerende økosystemer.

Soneforvaltningen må ta utgangspunkt i rovdyrenes naturlige leve- og utbredelsesområder og være et virkemiddel for å sikre levedyktige bestander og sunne økosystemer. Områder prioritert for rovdyr må utvides slik at de samsvarer med dyrenes faktiske arealbruk og sikrer økologiske funksjonsområder og korridorer mellom bestandene. Det kan ikke være nulltoleranse for store rovdyr utenfor prioriterte soner, og ikke-dødelige tiltak må prioriteres også der.

3. Forvaltningen må ha et tydelig og forpliktende fokus på ikke-dødelige tiltak som fremmer varig sameksistens.

Forvaltningen må prioritere ikke-dødelige tiltak som dokumentert bidrar til varig sameksistens mellom mennesker og store rovdyr. Regjeringen må utarbeide klare, nasjonale retningslinjer for forebyggende og konfliktdempende tiltak, der skyting ikke brukes som hovedvirkemiddel. Regional rovviltforvaltning må baseres på disse retningslinjene og ha konkrete planer for sameksistens og reell konfliktdemping, i tråd med Naturavtalens mål 4 og oppdatert kunnskapsgrunnlag.

4. Forvaltningen må være kunnskapsbasert, og vedtak må bygge på solide biologiske og økologiske vurderinger.

Vitenskapelige vurderinger må veie tyngre enn politiske hensyn i rovdyrforvaltningen. Når rovviltnemnder uten fagkompetanse kan overstyre forskning, svekkes både forvaltningen og tilliten til systemet.

Hvorfor er det avgjørende å følge opp Bernkonvensjonens vedtak?

Dersom Norge ønsker å opprettholde sin rolle som en troverdig og seriøs internasjonal aktør på miljøområdet, må Stortinget og regjeringen ta Bernkonvensjonens vedtak på alvor. Fortsatt manglende etterlevelse vil bidra til å undergrave både Norges internasjonale troverdighet og den regelbaserte internasjonale ordenen. Vern av store rovdyr er samtidig viktig for Norges egen del. Som nøkkelarter er de avgjørende for å bygge opp og sikre sunne, robuste og motstandsdyktige økosystemer – særlig i en tid med raske klimaendringer og økende naturtap.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter
Siri Martinsen
siri@dyrsrettigheter.no

Foreningen Våre Rovdyr
Alette Sandvik
as@fvr.no

BirdLife Norge
Kjetil Solbakken
kjetil@birdlife.no

Naturvernforbundet
Truls Gulowsen
tg@naturvernforbundet.no

WWF Verdens naturfond
Marte Conradi
mconradi@wwf.no

VEDLEGG: Bernkonvensjonens vedtak i 2024 og 2025

Norges ulveforvaltning ble klaget inn til Bernkonvensjonen i 2022 av NOAH – for dyrs rettigheter og tre privatpersoner.³ I 2024 konkluderte den Stående Komiteen enstemmig med at Norge bryter konvensjonen ved å tillate felling av ulv for å holde bestanden nede, uten at ikke-dødelige tiltak er tilstrekkelig utprøvd. Komiteen oppfordret Norge til å la ulvebestanden vokse til en mer tilfredsstillende bevaringsstatus og sikre artens langsiktige overlevelse og økologiske funksjon. Det er første gang at det er blitt åpnet sak mot Norge.⁴

“The Standing Committee:

*175. Expressed strong concern with the extremely restricted population target in spite of the vulnerable status of the Scandinavian population of *Canis lupus*, and the species being listed as “critically endangered” (CR) on the Norwegian Red List of Species in 2021, due to the small number of animals and a very high inbreeding coefficient.*

176. Stressed that considering lethal prevention measures a norm, on the grounds of „overriding public interests“, where alternative means are not exhausted, is contrary to the Bern Convention Article 9 regardless of the status of protection of the species, especially if practiced also within the wolf management zone as small as 5% of the national territory, where the presence of the species is meant to be prioritised.

177. Called upon the government of Norway to abstain from culling entire wolf packs and territory-marking pairs in the wolf zone, so as to allow the population to recover to a more satisfactory conservation status and ensure its long-term survival and viability, as well as its positive impact on the ecosystem as a whole.

178. Invited the government of Norway to prioritise proven, non-lethal measures of damage reduction and conflict mitigation, and to step up the promotion of long-term co-existence between humans and wolves based on the available best practice. This would contribute to meeting the goals and targets agreed upon in the Kunming-Montreal Biodiversity Framework, and in the Vision and the Strategic Plan for the Bern Convention for the period to 2030.

179. Considering all the elements brought to its attention, elevated the status of the complaint to an Open File and invited both parties to send progress reports to the Spring Bureau in 2025.”

³ Klagen og innsendte rapporter kan leses her: <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/-/wolf-culling-policy>

⁴ Den Stående Komiteen kan beslutte å heve en klage til den høyeste kategorien, «åpen sak», dersom den ved konsensus eller i mangel av konsensus med to tredjedels flertall, kommer til at klagen gjelder et brudd på et aspekt av konvensjonen. <https://rm.coe.int/inf27e-2022-cfreflection-summary-of-general-procedures-for-processing-/1680a7bca7>. Se også: <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/case-files>

I 2025 slo Komiteen fast at Norge hadde ignorert det foregående vedtaket, og at forvaltningspraksisen fortsatt er i strid med Bernkonvensjonen. Komiteen understreket blant annet at en politikk der ulven holdes borte fra om lag 95 prosent av landarealet, kombinert med lisensjakt og illegal jakt, holder bestanden «på randen av utryddelse», og dermed bryter med konvensjonens grunnleggende formål (artiklene 1–3). Komiteen anbefalte videre økt bruk av ikke-dødelige tiltak og en reell dialog mellom alle relevante interessenter for å gjenopprette en tilfredsstillende bevaringsstatus for ulven.

«The Standing Committee:

216. *Thanked the Norwegian Government and the Complainant for their reports and presentations.*

217. *Concluded that the authorities disregarded the previous Standing Committee decision and the opening of the case-file, and is thus still in breach of the Convention.*

218. *Reiterated strong concern over the status of the genetically impoverished, deliberately extremely restricted population of *Canis lupus*, also considering the anticipated increased culling of the Swedish part of the South Scandinavian population.*

219. *Urged the Norwegian authorities to allow the wolf population, currently listed as “critically endangered” in Norway, to recover to a satisfactory conservation level and to facilitate immigration of wolves from other populations to lower the inbreeding coefficient.*

220. *Expressed concern over the implications for the recent amendment to the clause on emergency culling in the Nature Diversity Act, in cases when “it is highly probable that an attack on grazing animals is imminent” and asked for it to be reconsidered in light of the provisions of the Bern Convention.*

221. *Urged the Government of Norway to abolish strict zoning where the wolf is excluded from 95% of the national territory and to reconsider the practice of licenced hunting of wolves for population control as the main conflict mitigation measure; combined with poaching, this approach is keeping the population at the verge of extinction, thus violating the very essence of the Bern Convention (Art. 1, 2 and 3).*

222. *Reiterated its appeal to the Government of Norway to prioritise non-lethal, proven measures of damage reduction and conflict mitigation to enhance long-term co-existence between humans and large carnivores, referring to available best practice, such as “Best practices for management of large carnivores in Europe with respect to lethal and non-lethal management measures” (TPVS/Inf(2025)19rev).*

223. *Suggested organising awareness campaigns and initiating an authentic dialogue among all the relevant stakeholders in search of constructive solutions that would best contribute to restoring the satisfactory population status of the wolf population.*

224. *Announced that the file remains open and invited both parties to report to the Bureau in Spring 2026.”*